# طرح جشنوارهٔ روز آزادی نرمافزار تهران

بنیاد دانش آزاد



خرداد ۱۳۹۵ مجوز انتشار





# فهرست مطالب

١	شناسنامهٔ رویداد	۴	
۲	نرمافزار آزاد چیست؟ ۱.۲ تاریخچه	۶ ۶ Y	
	۳.۲ خرید و فروش و کسب درآمد از طریق نرمافزار آزاد	٧	
٣	معرفی جوامع کاربری نرمافزار آزاد و دانش آزاد	٧	
۴	تاریخچهٔ روز آزادی نرمافزار ۱۳۹۲ در تهران	<b>Л</b> Д	
۵	اهداف کلی همایش ۱۰۵ اهداف موضوعی	\• \•	
۶	منافع حمایت از جامعه   ۱.۶   مواردی که میتوانید به عهده بگیرید   ۲.۶   ویژگیهای مناسب برای مکان برگزاری   ۳.۶   مواردی که میتوانیم به عهده بگیریم   ۱.۳.۶   امتیازات ویژه   ۲.۳.۶   امتیازات معمولی	\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\	

#### ۱ شناسنامهٔ رویداد

عنوان جشنواره: روز آزادی نرمافزار ۱۳۹۵ در تهران

سطح برگزاری: √ ملی ٥ منطقهای ٥ بینالمللی

نام برگزارکننده: بنیاد دانش آزاد ایران

مدٰت زمان: یک روز تاریخ مورد نظر: پنجشنبه ۸ مهر ۱۳۹۵

ساعت برگزارى: از صبح تا بعد از ظهر

محل برگزاری مورد نیاز: سالن کنفرانس برای بخش ارائهها و چند کلاس برای برگزاری كارگاههاي آموزشي

نحوه تامین مالی: از محل

√ حمایت مردمی

√ جذب حامیان مالی (اسپانسر)

برگزاری نمایشگاههای جانبی

٥ بودجه تايين شده از قبل

ثبتنام در جشنواره

سازمانهای همکار و حامیان اصلی تا این تاریخ:

نوع حمایت/همکاری توافقشده	نام سازمان
تامین سالن جشنوارهٔ سال ۱۳۹۲، در اختیار قرار دادن مکان برگزاری جلسات هفتگی بنیاد دانش آزاد ایران از تاریخ ۸ اردیبهشت ۱۳۹۲ تا تاریخ ۸ تیر ۱۳۹۳	سازمان فناوری اطلاعات (itc.ir)
پذیرایی جشنوارهٔ سال ۱۳۹۲	مرکز ملی توسعه و بکارگیری نرمافزارهای بومی و آزاد/متنباز ایران
تامين سالن جشنوارهٔ سال ۱۳۹۴	دانشگاه صنعتی شریف
همکاری در برگزاری جشنوارهٔ سال ۱۳۹۴	انجمن علمي كامپيوتر دانشگاه شريف
در اختیار قرار دادن مکان جلسات داوری جشنوارهٔ سال ۱۳۹۴ و مکان جلسات بنیاد دانش آزاد تا کنون	شرکت بندار سوبان سامانه
حمایت مالی از جشنوارهٔ سال ۱۳۹۴	فناوران آنيسا
پذیرایی شرکت کنندگان از ساعت ۹ تا ۱۳ با بستنی اسکوپی در جشنوارهٔ سال ۱۳۹۴	بستنی و لبنیات میهن
ارسال پکیج تیشرت و برچسب با طرح تور از آلمان برای جشنوارهٔ سال ۱۳۹۴	پروژهٔ تور
دادن هدیههای ارائههای برتر جشنوارهٔ سال ۱۳۹۴	شرکت پارسپک

محورهای اصلی جشنواره: معرفی، ترویج، کاربرد و استفاده، جذب مشارکتکننده و حمایت جامعه از پروژهها و تولید نرمافزار آزاد، دانش آزاد و سختافزار آزاد

برگزارکنندهٔ جشنواره: حدود ۶ سال است که بنیاد دانش آزاد، توسط عدهای از افراد فعال در زمینهٔ نرمافزار آزاد تشکیل شده است. هدف افراد در بنیاد دانش آزاد گسترش مفهوم دانش آزاد و نرمافزار آزاد در جامعه، ایجاد بستری برای فعالیت منسجم افراد علاقهمند به دانش آزاد است. برگزاری جشنوارهٔ روز آزادی نرمافزار نیز در راستای همین هدف افراد بنیاد دانش آزاد است. مخاطبین جشنواره: کاربران انجمنهای مجازی و غیر مجازی نرمافزاری، دانشجویان، دانشآموزان سالهای آخر دبیرستان، کارمندان و مدیران سازمانها و شرکتهای دولتی و خصوصی، کارمندان و مدیران شرکتهای فعال در حوزهٔ تولید نرمافزار

برنامههای جانبی جشنواره: ۷ بخش پوستر ۷ کارگاههای آموزشی برآورد تعداد شرکتکنندگان: بیش از ۸۰۰ نفر تعرفههای ثبتنام در کنفرانس، کارگاهها و سایر موارد: رایگان و بدون نیاز به ثبتنام نشانی وبسایت جشنواره: sfd.fsug.ir نشانی وبسایت جشنواره: sfd.fsug.ir اطلاعات مربوط به دورههای قبل:

تصاویر جشنواره	محل برگزاری	تاریخ برگزاری	برگزاركننده
sfd.fsug.ir/1392/photos	فرهنگسرای هنر (ارسباران)	چهارشنبه ۳ مهر ۱۳۹۲ ساعت ۸ – ۱۷	بنیاد دانش آزاد ایران
sfd.fsug.ir/1392/photos	سالن جابر دانشگاه صنعتی شریف و دانشکدهٔ کامپیوتر	پنجشنبه ۹ مهر ۱۳۹۴ ساعت ۹ – ۱۷	بنیاد دانش آزاد ایران

برای اطلاع از رویدادهای مشابه داخلی یا خارجی (کنفرانس، نمایشگاه و ...) که به مناسبت روز آزادی نرمافزار آزاد تاکنون برگزارشده یا در آینده برگزار خواهند شد به عنوان

۴. تاریخچهٔ روز آزادی نرمافزار مراجعه کنید.

فهرست مهمترین فعالیتهایی که تاکنون در بخشهای علمی و اجرائی جشنواره انجام گرفته در سایت جشنواره به نشانی /sfd.fsug.ir موجود است.

خدمات مورد انتظار ما و روشهای حمایت ذیل عنوان ۵. اهداف کلی همایش و

۶. منافع حمایت از جامعه به تفصیل مورد بررسی قرار گرفته است. درصورت تمایل برای همکاری/حمایت از این رویداد با تلفن همراه یا ایمیل شخص رابط تماس حاصل فرمایید.

نام شخص رابط: امیرحسین گودرزی

تلفن همراه شخص رابط: ١٩٧٨١٢٥٨٨

ايميل شخص رابط: sfd@fsug.ir

# ۲ نرمافزار آزاد چیست؟

#### ۱.۲ تاریخچه

نرمافزار آزاد زمانی به وجود آمد که ذهن خلاق فردی به نام ریچارد استالمن تحمل اشکالات نرمافزارهای انحصاری آن زمان مانند یونیکس را نداشت. او دوست نداشت برای استفاده از هر نرمافزاری اجازه بگیرد یا در استفاده از نرمافزارها برای انجام کارهای دلخواهش محدود شود، لذا تصمیم گرفت پروژهای را راهاندازی کند که به این انحصار پایان دهد. در سال ۱۹۸۳

<sup>1</sup> Richard Mattew Stallman

<sup>2</sup> Unix

پروژهٔ GNU را در آزمایشگاه هوش مصنوعی دانشگاه MIT آغاز کرد و در سال ۱۹۸۵ بنیاد نرمافزارهای آزاد ۱ را بنا نهاد.

#### ۲.۲ تعریف نرمافزار آزاد

نرمافزار آزاد، نرمافزاری است که به همراه کد منبع توزیع شده و با قوانینی منتشر میشود که آزادی استفاده، بررسی، ویرایش، بهبود و بازنشر آن را تضمین میکند. نرمافزاری که این چهار آزادی را داشته باشد نرمافزار آزاد نامیده میشود.

### ۳.۲ خرید و فروش و کسب درآمد از طریق نرمافزار آزاد

در نرمافزارهای غیرآزاد مانند محصولات شرکت مایکروسافت و اپل شما برای داشتن نرمافزار یا باید از راه غیرقانونی اقدام به تهیه آن نرمافزار کنید یا اینکه با پرداخت هزینهای هنگفت از شرکت مورد نظر مجوزی خریداری نمایید که به شما حق استفاده از آن نرمافزار را بدهد، اما نرمافزار آزاد این گونه نیست! شما برای استفاده از نرمافزار آزاد مجبور به خرید مجوز نیستید. اما در جواب این که چه طور میتوان نرمافزار آزاد را فروخت، باید گفت که میتوان از طریق فروش فایل دودویی یا راهنماها یا فروش خدمات راهاندازی سرویس، ارائه خدمات یا حتی فروش نسخههای تغییریافته نرمافزاری خاص بدون فروش مجوز، کسب درآمد کرد.

# ۳ معرفی جوامع کاربری نرمافزار آزاد و دانش آزاد

گروههای بسیاری در ایران و بقیهٔ کشورهای جهان به صورت فیزیکی یا آنلاین در زمینهٔ نرمافزار آزاد، سیستم عامل گنو/لینوکس، دانش آزاد، آموزش و نشر آزاد دورههای علمی، نشر مقالات آزاد علمی و ... فعالیت میکنند. فعالیت این گروهها در بیشتر موارد توسط افراد داوطلب و به صورت خودجوش انجام میگیرد. به عنوان مثال بنیاد نرمافزار آزاد بیش از سی سال است که در راستای گسترش نرمافزار آزاد و حفظ حریم شخصی افراد فعالیت میکند. در نتیجهٔ این فعالیتها توانسته است سیستم عامل آزاد گنو/لینوکس را به جایگاه شایستهای در جهان تکنولوژی امروز برساند. و یکیپدیا که حاصل تزویج نرمافزار آزاد و دانش آزاد است در حال حاضر بزرگترین مرجع دانش

<sup>1</sup> Free Software Foundation

<sup>2</sup> Microsoft

<sup>3</sup> Apple

<sup>4</sup> Binary

در سراسر دنیا است، و نهتنها بزرگترین دانشنامهٔ عمومی این قرن است بلکه با هزینه ی کمکهای داوطلبانه ی افراد علاقهمند به گسترش دانش آزاد اداره می شود. در ایران جوامع نرمافزار آزاد عمر طولانی تری نسبت به جوامع دانش آزاد دارند. گروه کاربران لینوکس تهران (تهرانلاگ) و سایر شهرها یکی از اولین جوامع فعال نرمافزار آزاد در ایران است. گروه دیگر، گروه کاربران نرمافزار آزاد (fsug) است که در زمینههای آشنایی افراد جدید با نرمافزار آزاد، بحث و تبادل دانش بین بقیهٔ افراد گروه، توسعه گروهی نرمافزارهای مورد نیاز جامعه، برگزاری کارگاههای آموزشی، همایش روز آزادی نرمافزار و ... فعال است. دستهٔ دیگر گروههای فعال در زمینه دانش آزاد است، که به صورت مجازی و فیزیکی فعالیت دارند که برای دستهٔ مجازی آن میتوان به سایت کلاس درس که محلیست برای آموزش دروس دبیرستان به صورت آزاد، مکتبخونه محلی برای نشر دانش آزاد دانشگاهی، مرکز گسترش عدالت آموزشی (آلا) و برای دستهٔ فعالیتهای فیزیکی این گروهها به بنیاد دانش آزاد اشاره کرد که در زمینههای کامپیوتر، برق، رباتیک، علوم فیزیکی این گروهها به بنیاد دانشآزاد اشاره کرد که در زمینههای کامپیوتر، برق، رباتیک، علوم انسانی و ... فعالیت میکند.

## ۴ تاریخچهٔ روز آزادی نرمافزار

کاربران نرمافزارهای آزاد روز آزادی نرمافزار  $^{0}$  را جشن میگیرند. هدف اصلی این جشنها، معرفی این مفهوم به دیگران و تشویق آنها به استفاده از نرمافزارهای آزاد است. اولین بار این روز در ۲۸ اوت سال ۲۰۰۴ توسط ۷۰ گروه در نقاط مختلف جهان جشن گرفته شد. هر ساله نزدیک  $^{70}$  گروه کاربری در سراسر دنیا این روز را جشن میگیرند. سالهای پیش به جز تهران این جشن توسط گروههای فعال کاربری شاهین شهر، اصفهان، کرج و دانشگاه علم و صنعت برگزار شد. سال ۱۳۹۲ و ۱۳۹۴ بنیاد دانش آزاد مجری برگزاری این جشن در تهران بود.

#### ۱.۴ روز آزادی نرمافزار سال ۱۳۹۲ در تهران

جشنوارهٔ روز آزادی نرمافزار سال ۱۳۹۲ در تهران<sup>۶</sup> با حمایت سازمان فناوری اطلاعات و سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران و مرکز توسعه و بکارگیری نرمافزارهای آزاد/متنباز و با محوریت آشناسازی جامعه با نرمافزار آزاد و بررسی تفاوتهای آن با سایر سیستمهای موجود، در تاریخ چهارشنبه ۳ مهر ۱۳۹۲ ساعت ۸ الی ۱۶:۳۰، در دو بخش کارگاههای تخصصی و ارائهها برگزار

<sup>1</sup> kelasedars.org

<sup>2</sup> maktabkhooneh.org

<sup>3</sup> sanatisharif.ir

<sup>4</sup> wiki.lfkf.org

<sup>5</sup> Software Freedom Day

<sup>6</sup> sfd.fsug.ir/1392

شد. به صورت همزمان این جشن در تاریخ ۳۰ شهریور ۱۳۹۲ در بسیاری از نقاط دنیا با تمرکز بر نرم افزارهای آزاد برگزار شد. شرکت در این جشنواره برای همهٔ علاقه مندان، آزاد و رایگان بود.

#### ۲.۴ روز آزادی نرمافزار سال ۱۳۹۴ در تهران

جشنوارهٔ روز آزادی نرمافزار سال ۱۳۹۴ در تهران ابا همکاری انجمن علمی دانشکدهٔ کامپیوتر دانشگاه شریف، در تاریخ پنجشنبه ۹ مهر ۱۳۹۴ ساعت ۹ الی ۱۷، در دو بخش کنفرانس و کارگاههای آموزشی برگزار شد. در طول این مدت بیشتر از ۸۰۰ نفر از شهرهای مختلف ایران در بخشهای کنفرانس و کارگاهها شرکت کردند. شرکت در این جشنواره برای همهٔ علاقهمندان، آزاد و رایگان بود.

بیشتر سخنرانیهای بخش کنفرانس با موضوعات غیرفنی بود. ارائهدهندگان بخش کنفرانس در بارهٔ موضوعات اهمیت حریم شخصی، تاکید بر اهمیت جامعهٔ نرمافزار آزاد، توضیحاتی در مورد نرمافزار آزاد، معرفی مدارک LPIC، آشنایی با درس حجیم آنلاین آزاد (ماک)، نرمافزار آزاد در کلانداده، «چیزهایی دربارهٔ ویکیپدیا که نمیدانستید»، معرفی بنیاد نرمافزارهای آزاد/متنباز ایران و سامانهٔ DLP سخنرانی کردند. ابتدای مراسم فیلم پیام ریچارد استالمن که به مناسبت جشنوارهٔ روز آزادی نرمافزار تهران ضبط کرده بود، پخش شد. همچنین در بخشهای استراحت، دو انیمیشن آزاد بنیاد بلندر به نامهای Sintel و Cosmos Laundromat، مصاحبهٔ نلسون ماندلا دربارهٔ اوبونتو و کلیپ We are Linux پخش شد.

در بخش کارگاه ها، کارگاه های متنوعی با موضوعات فنی و عمومی به صورت موازی با بخش کنفرانس برگزار شد. کارگاه نصب و استفاده از سیستم عامل گنو/لینوکس در لابی دانشکدهٔ کامپیوتر دانشگاه صنعتی شریف از ساعت ۱۰ تا ۱۶ برگزار شد. سایر کارگاه ها با موضوعات ابزارهای توسعهٔ ویکیپدیا، معرفی ابزارهای حفظ حریم شخصی، آموزش نرم افزار بلندر، آموزش فریمورکهای فرانت اند، سخت افزار آزاد و آردوئینو، کارگاه امنیت (با موضوعات SELinux بشوکس، هک کلاه سفید و تست نفوذ به شبکه)، و کارگاه برنامه نویسی (با موضوعات نوشتن اپلیکشن با ۵۲ و آشنایی زبان برنامه نویسی برای جوملا) دو کارگاه برنامه نویسی وب (با موضوعات آموزش فریمورک ۲۱۱ و کامپونت نویسی برای جوملا) و سامانهٔ کنترل ورژن گیت در کلاس های دانشکدهٔ کامپیوتر برگزار شد.

همچنین یکی از بخشهای موازی در این جشنواره که در لابی دانشکدهٔ کامپیوتر برگزار شد، بخش نقاشی لوگوهای نرمافزار آزاد روی تیشرت بود. در این بخش افراد تیشرتهای خود را در اختیار برگزارکنندهٔ این بخش قرار دادند و ایشان روی لباسهای افراد، طرحهای مورد نظر را نقاشی می کرد.

در این جشنواره ۱۶ نفر به عنوان تیم اجرایی و برگزارکنندهٔ رویداد و ۱۹ نفر به عنوان استف در

<sup>1</sup> sfd.fsug.ir/1394

روز جشنواره مشارکت کردند و از میان ۳۳ نفری که در سایت جشنواره مقاله یا پیشنهاد برگزاری کارگاه ثبت کردند بعد از برگزاری جلسات داوری ۱۳ نفر در بخش کارگاهها و ۱۰ نفر در بخش همایش مطالب خود را ارائه کردند و شش عدد کلیپ جمعا به مدت ۴۸ دقیقه در سالن اصلی پخش شد. از مجموع ۲۴ ساعت محتوای ارائه شده در بخش کارگاهها و همایش، بعد از تدوین جمعا ۱۲ ساعت فیلم سخنرانی به دست آمد که هر کدام در پنج قالب مختلف در سایتهای یوتیوب، تختهسفید و آرشیو آپلود شدند. مجموع ویدئوهای جشنوارهٔ روز آزادی نرمافزار سال ۱۳۹۴ در کمتر از یک سال بیشتر از ۵۰۰۰ بار در سایتهای مختلف بازدید داشتهاند.

بازتاب جشنواره در رسانه ها به گونه ای بود که تعدادی از نشریات، فروم های اینترنتی، بلاگها، سایت های خبری، سایت های مرتبط با نرمافزار آزاد و سایت های شرکت های فناوری اطلاعات، خبر برگزاری جشنواره را منتشر کردند. همچنین شبکهٔ تلویزیونی الکوثر گزارشی به زبان عربی از جشنواره تهیه و پخش کرد.

#### ۵ اهداف کلی همایش

سعی بر آن شده تا با برگزاری ارائهها و کارگاههای متنوع و با بهرهگیری از تجارب افراد فعال در جامعهٔ نرمافزار آزاد و دانش آزاد، قدمهایی در راستای آشنایی بیشتر افراد با این مفاهیم و گسترش آن در جامعه برداشته شود و فرهنگ مشارکت جمعی افزایش پیدا کند. به طور خلاصه میتوان گفت محورهای اصلی برنامههای این جشنواره معرفی، ترویج، افزایش کاربرد و استفاده، جذب مشارکت افراد و جلب حمایت جامعه و تولید در زمینهی نرمافزار آزاد، دانش آزاد و سختافزار/روباتیک آزاد است. به طور کلی اهداف همایش به دو صورت دسته بندی می شود.

#### ١.۵ اهداف موضوعی

- نرمافزار آزاد
- سختافزار/رباتیک آزاد
  - دانش آزاد

#### ۲.۵ اهداف اجرایی

- ترويج
- کاربرد و استفاده
  - معرفي

- جذب مشاركتكننده و حمايت جامعه
  - توليد

به ازای هر کدام از اهداف موضوعی پنج هدف اجرایی تعریف شدهاست. برای نمونه نرمافزار آزاد در اجرا پنج ما بهازا دارد: ترویج نرمافزار آزاد، کاربرد و استفاده از نرمافزار آزاد، معرفی نرمافزار آزاد، جذب مشارکتکننده و حمایت جامعه از نرمافزار آزاد و پروژههای مرتبط و تولید نرمافزار آزاد. برای بقیه اهداف موضوعی مانند دانش آزاد و سختافزار/روباتیک آزاد نیز اهداف اجرایی به این صورت تعیین شدهاست.

#### ۶ منافع حمایت از جامعه

مخاطبان این رویداد از هر گروه و دستهای مانند توسعهدهندگان نرمافزار، مدیران شبکههای کامپیوتری، دانشجویان، مدیران صنایع و افراد علاقهمند به حوزهٔ IT هستند.

به طور کلی جشنوارهٔ روز آزادی نرمافزار دو دسته مخاطب دارد:

- افراد فعال و نخبه در زمینهٔ نرمافزار آزاد، شبکه، امنیت و اینترنت
  - افراد علاقهمند به نرم افزار، کامپیوتر، اینترنت.

باتوجه به ماهیت نرمافزار آزاد حضور شما به عنوان حامی در این رویداد میتواند علاوه بر تبلیغات برند شما، یک حرکت اخلاقی و معنوی در راستای گسترش سطح دانش و رفاه جامعه باشد. به طور کلی نتایجی که حمایت از جامعه در پی دارد به شرح زیر است:

- حمایت از یک حرکت اخلاقی و معنوی
  - گسترش سطح دانش و رفاه جامعه
- معرفی فعالیتها، تاریخچه و برند شرکت
- شناسایی افراد فعال و نخبه و جذب آنها
- آشنایی و ارتباط با اعضای بقیه گروههای کاربری فعال در حوزهی نرمافزار آزاد و دانش آزاد
- ارتباط با مدیران و صاحبان صنایع مرتبط با نرمافزار آزاد/متنباز و افراد فعال و دارای دانش کافی در این زمینه

#### ۱.۶ مواردی که میتوانید به عهده بگیرید

- سالن کنفرانس و کلاس برای کارگاهها
  - ناھار
  - پذیرایی
  - اينترنت
  - پخش زنده
  - تىلىغات كاغذى

#### ۲.۶ ویژگیهای مناسب برای مکان برگزاری

- اعلام قطعی زمان و مکان دقیق
- مکان برگزاری در روز پنجشنبه یا جمعه در اختیار جشنواره باشد
  - اعلام قطعی هر چه زودتر باشد، بهتر است
    - داشتن فضای مناسب برای کارگاهها
  - داشتن فضای مناسب برای پذیرایی و بخش پوستر
  - عدم نیاز به ثبت نام برای ورود به محل برگزاری رویداد
  - داشتن فضای مناسب برای چند عدد میز و تبلیغات اسپانسر
    - اندازهٔ کافی سالن همایش و سایر فضاها
    - تناسب امكانات سالن با موضوع همايش
- ارائه امکانات بیشتر از سالن مثل استند برای بنریا اینترنت و ...

#### ۳.۶ مواردی که میتوانیم به عهده بگیریم

#### ۱.۳.۶ امتیازات ویژه

- قرارگیری و توزیع بروشور در بسته برنامه
- قرارگیری فرم جذب نیروی کار در سایت برای مدت معلوم
- اختصاص یک عدد میز برای توزیع بروشور، فرم جذب نیروی کار و معرفی شفاهی شرکت در فضای پذیرایی بیرون سالن

- درج نشان شرکت روی پوسترهای جشنواره و بنرهای اینترنتی
  - قرارگیری پرچم حامی در سن برنامه
- اهدای تندیس و لوح تقدیر از حامی از طرف دبیرخانه جشنواره
  - تقدیر از حامی در پایان برگزاری مراسم

#### ۲.۳.۶ امتیازات معمولی

- ثبت نام و نشانه و درج لینک شرکت در بخش حامیان ویژه در سایت جشنواره
  - نصب استند در بیرون سالن
  - قرار گیری و توزیع فرم جذب نیروی کار در بسته برنامه
    - درج نام شرکت در تاریخچهٔ سایت برای همیشه
  - معرفی حامی در شبکههای اجتماعی مربوط به رویداد
    - درج لوگو و نام حامی در ایمیلهای گروهی
  - معرفی حامی در اطلاعرسانیها و اخبار ارائهشده توسط حامیان رسانهای